

DECIZIE

19 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul:

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Svetlana Filincova

Maria Ghervas

Victor Burduh

Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Șișcanu
împotriva Inspectoratului General al Poliției cu privire la încasarea indemnizației de
concediere, prejudiciului cauzat și a cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 9 august 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
respins recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției și s-a menținut hotărârea
din 14 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 20 septembrie 2017, Ion Șișcanu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Inspectoratului General al Poliției cu privire la încasarea indemnizației de
concediere, prejudiciului cauzat și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 1 octombrie 1993 a fost angajat în bază de
contract în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, iar prin ordinul nr. 159ef din 20
martie 2015 a Inspectoratului General al Poliției s-a dispus încetarea serviciului în
poliție, precum și contractul individual de muncă cu dreptul de a primi pensia pe linia
Ministerului Afacerilor Interne și achitarea compensației bănești pentru concediile
neutilizate și a indemnizației unice de concediere în corespundere cu Legea nr. 320
din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului.

A indicat că, la 12 iunie 2017 s-a adresat cu cerere prealabilă în care a solicitat
achitarea în termen de 10 zile, suma de 21 666,93 de lei reținută cu titlu de impozit
pe venit și suma de 9 048,37 de lei cu titlu de prejudiciu suportat în legătură cu
reținerea din vina angajatorului a plăților în caz de eliberare.

Prin răspunsul nr. 3167 din 19 mai 2017 a Inspectoratului de Poliție Dubăsari a
fost informat că a beneficiat de indemnizația unică de concediere în sumă de 120
645,00 lei, din care s-a reținut suma de 21.666,93 de lei, cu titlu de impozit.

Prin răspunsul nr.34/5-L-88/17 din 21 iunie 2017 al Inspectoratului General al Poliției i s-a comunicat că cererea prealabilă nu poate fi admisă din lipsa temeiului legal.

A menționat că, în conformitate cu prevederile art. 65 alin. (2) din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, în cazul eliberării din serviciu în legătură cu pensionarea sau din cauza reducerii personalului ori a lichidării subdiviziunii, polițistului i se acordă o indemnizație unică în corespundere cu vechimea calendaristică în serviciu în poliție: de la 15 la ani - în mărime de 10 salarii lunare.

Astfel, din indemnizația unică de concediere în sumă de 120 645 de lei, stabilită la data încetării contractului de muncă, ilegal i s-a reținut impozitul pe venit în mărime de 21 666,93 de lei.

Această indemnizație a fost achitată la data de 5 iunie 2017, fiind reținută din vina angajatorului timp de 75 de zile, motiv din care în temeiul art. 330 Codul muncii urmează a fi încasat prejudiciul în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere, ce constituie suma de 9048,37 de lei.

A solicitat Ion Șișcanu admiterea acțiunii, încasarea din contul Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne a impozitului pe venit reținut ilegal în sumă de 21 666,93 de lei, 9 048,37 de lei prejudiciul suportat în legătură cu reținerea plăților și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 14 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial, s-a încasat din contul Inspectoratului General al Poliției în beneficiul lui Ion Șișcanu suma de 22 66,93 de lei, reținută ilegal cu titlu de impozit și 9 048,37 de lei cu titlu de prejudiciu suportat în legătură cu reținerea din vina angajatorului a plăților în caz de eliberare. În rest, pretențiile privind compensarea cheltuielilor de judecată s-au respins ca neîntemeiate.

Prin decizia din 9 august 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Inspectoratul General al Poliției și s-a menținut hotărârea din 14 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 18 octombrie 2018, Inspectoratul General al Poliției a declarat recurs împotriva deciziei din 9 august 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului s-a indicat că, hotărârea și decizia au fost pronunțate cu aplicarea eronată a normelor de drept material, nu s-a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a fost interpretată în mod eronat legea.

A indicat că, achitarea cu întârziere a plăților nu a avut loc din vina Inspectoratului General al Poliției. La încetarea raporturilor de muncă cu Ion Șișcanu, achitarea indemnizației acordate la eliberarea din serviciu sunt neprevăzute și nu pot fi planificate inițial la aprobarea bugetului.

A considerat că, Ion Șișcanu nu a prezentat careva probe în susținerea pretenției cu privire la încasarea prejudiciului moral în sumă de 9 048,37 de lei

A solicitat Inspectoratul General al Poliției admiterea recursului, casarea hotărârii instanței de fond și a deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Examinând recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 9 august 2018 și a fost expediată în adresa participanților la proces prin intermediul oficiului poștal la data de 15 august 2018 (f.d.102). Astfel, recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției la data de 18 octombrie 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 12 noiembrie 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Însă, intimatul Ion Șișcanu nu a depus referință prin care să își exprime opinia asupra recursului declarat de Inspectoratul General al Poliției.

Prin încheierea din 12 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției s-a considerat admisibil fiind transmis pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Potrivit art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Examinând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează despre necesitatea admiterii recursului, de a casa parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea încasării prejudiciului cauzat pentru reținerea din vina angajatorului a plăților în caz de eliberare cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a pretenției date. În rest, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe se mențin din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Conform art. 432 alin. (2) lit. b) și c) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a aplicat o lege care nu trebuia aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Conform art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

După cum urmează din actele cauzei, prin ordinul nr. 159ef din 20 martie 2015 a Inspectoratului General al Poliției s-a dispus încetarea serviciului în poliție cu Ion Șișcanu, precum și contractul individual de muncă în temeiul art. 47 alin. (1) lit. c) din Legea cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului, cu dreptul de a primi pensia pe linia Ministerului Afacerilor Interne și achitarea compensației bănești pentru concediile neutilizate și a îndemnizației unice de concediere (f.d.9).

Prin hotărârea din 14 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, menținută prin decizia din 9 august 2018 a Curții de Apel Chișinău, acțiunea a fost admisă parțial, s-a încasat din contul Inspectoratului General al Poliției în beneficiul lui Ion Șișcanu suma de 22 66,93 de lei, reținută ilegal cu titlu de impozit și 9 048,37 de lei cu titlu de prejudiciu suportat în legătură cu reținerea din vina angajatorului a plăților în caz de eliberare. În rest, pretențiile privind compensarea cheltuielilor de judecată s-au respins ca neîntemeiate.

În conformitate cu art. 437 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Conform art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Examinând recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției, în limita prevederilor art. 442 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, deși în recurs s-a solicitat casarea deciziei și a hotărârii cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, în recurs s-a argumentat doar în partea nevinovăției privind reținerea și achitarea îndemnizației acordate la eliberarea din serviciu și în partea încasării prejudiciului material.

Prin urmare, verificând temeinicia argumentelor invocate în recurs privind hotărârea în partea admiterii de către instanțele ierarhic inferioare a pretenției privind încasarea sumei de 9 048,37 lei cu titlu de prejudiciu suportat în legătură cu reținerea din vina angajatorului a plăților în caz de eliberare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție o consideră neîntemeiată și urmează a fi casate în această parte cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a pretenției date reieșind din următoarele.

Conform art. 330 alin. (1) lit. f) și alin. (2) Codul muncii, angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în particular, în caz de reținere a tuturor plăților sau a unora din ele în caz de eliberare din serviciu. În caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului (art.142), a îndemnizației de

concediu (art.117), a plăților în caz de eliberare (art.143) sau a altor plăți (art.123, 124, 127, 139, 186, art.225 alin.(8) etc.) convenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,1 la sută din suma neplătită în termen.

Conform art. 10 alin. (1) din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012, cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului, poliția este finanțată de la bugetul de stat și din alte surse neinterzise de lege.

Conform art. 65 alin. (1) Legea cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului, în vigoare la acel moment, remunerarea muncii polițistului se efectuează de la bugetul de stat, conform legislației în vigoare.

Conform art. 13 alin. (1) lit. c) și e) din aceeași Lege, Șeful Inspectoratului General al Poliției gestionează bugetul aprobat de ministrul afacerilor interne și propune ministrului afacerilor interne proiectul bugetului anual al Inspectoratului General al Poliției și proiectele de rectificare a acestuia.

Conform art. 3 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, nr. 181 din 25 iulie 2014, este definit administrator de buget autoritatea/instituția bugetară împuternicită cu dreptul de gestionare a unuia dintre bugetele componente ale bugetului public național, în conformitate cu competențele și responsabilitățile prevăzute de prezenta lege.

În conformitate cu art. 57 Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, dacă legea/decizia bugetară anuală nu este adoptată cu cel puțin trei zile înainte de expirarea anului bugetar, administratorul de buget emite dispoziția privind aplicarea bugetului provizoriu. Bugetul provizoriu se formează și se execută în corespundere cu prevederile legii/deciziei bugetare din anul precedent, luând în considerare modificările operate pe parcursul anului și ținând cont de următoarele particularități: a) excluderea sau reducerea volumului programelor de cheltuieli finalizate sau care urmează a fi finalizate în anul bugetar curent; b) stabilirea soldului bugetului la un nivel ce nu va depăși valoarea acestuia aprobată în buget pe anul precedent; c) aprobarea volumului transferurilor la nivelul celor prevăzute în bugetul de la care se efectuează aceste transferuri. În perioada aplicării bugetului provizoriu nu se permite efectuarea cheltuielilor pentru acțiuni sau măsuri noi comparativ cu anul precedent.

Bugetul de stat pentru anul 2015 a fost aprobat prin Legea bugetului de stat pentru anul 2015 nr. 72 din 12 aprilie 2015, în vigoare din 28 aprilie 2014.

La 20 martie 2015, data eliberării din funcție a lui Ion Șișcanu, nu era aprobat bugetul de stat pentru anul 2015, iar în bugetul Inspectoratului General al Poliției pentru anul 2014 nu au fost incluse la cheltuieli achitarea indemnizației de eliberare a reclamantului.

Inspectoratul General al Poliției în calitate de administrator de buget în perioada aplicării bugetului provizoriu a fost în imposibilitate de a achita indemnizația de concediere lui Ion Șișcanu, care este o situație nouă și nu era aprobată în calitate de cheltuieli în bugetul pentru anul 2015.

În acest mod, neachitarea în termen a indemnizației lui Ion Șișcanu a fost condiționată de aprobarea bugetului pentru anul 2015, care nu este în sarcina Inspectoratului General al Poliției, dar în sarcina Ministerului Afacerilor Interne și altor organe de resort, Guvernul Republicii Moldova.

În asemenea circumstanțe se constată netemeinicia pretențiilor cu privire la încasarea prejudiciului suportat în legătură cu reținerea din vina angajatorului a plăților în caz de eliberare.

Totodată, urmează a fi respinse ca declarative argumentele invocate în recurs cu privire la încasarea prejudiciului moral în beneficiul lui Ion Șișcanu. Or, reieșind din solicitările din cererea de chemare în judecată cât și conform proceselor-verbale ale ședințelor de judecată a instanței de fond, de către reclamant nu a fost solicitată încasarea prejudiciului moral.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanțele de judecată ierarhic inferioare au stabilit circumstanțele cauzei și nu este necesară verificarea suplimentară și administrarea de noi dovezi, însă au apreciat arbitrar probele administrate și au aplicat eronat normele de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției, de a casa parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea încasării prejudiciului suportat în cazul reținerii din vina angajatorului a plăților în caz de eliberare cu admiterea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a pretenției. În rest decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe se mențin.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), alin. (3) și (4) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției.

Se casează parțial decizia din 9 august 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 14 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea aditerii pretenției privind încasarea prejudiciului suportat în cazul reținerii din vina angajatorului a plăților la eliberarea din funcție cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care,

Se respinge ca neîntemeiată pretenția lui Ion Șișcanu cu privire la încasarea prejudiciului suportat în cazul reținerii din vina angajatorului a plăților în mărime de 9 048,37 de lei.

În rest, decizia din 9 august 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 14 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Svetlana Filincova

Maria Ghervas

Victor Burduh

Nicolae Craiu